

รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
โรงเรียนราชานุบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1*
THE MANAGEMENT MODEL FOR LEVERAGING THE INTERNAL QUALITY
ASSURANCE OF RACHANUBAN SCHOOL, THE NAN PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

มนตรา พิกมมงคล

Montra Phakmongkol

โรงเรียนราชานุบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1

Rachanuban School The Nan Primary Educational Service Area Office 1, Thailand

E-mail: montap28@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้าง ทดลองใช้ และประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยการวิจัยและพัฒนา 3 ขั้นตอน 1) สร้างรูปแบบ โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ ยกร่างและตรวจสอบความเป็นไปได้โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน 2) การทดลองใช้รูปแบบในปีการศึกษา 2562 โดยคณะกรรมการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 87 คน และคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินตนเอง 3) ประเมินรูปแบบโดยคณะกรรมการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 87 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมิน สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) องค์ประกอบการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) กระบวนการบริหารจัดการ 5 ขั้นตอน 5) ผลลัพธ์ และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ โดยรวมรูปแบบมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการทดลองใช้ พบว่า ผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับดีเลิศ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ปีการศึกษา 2562 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ นักเรียนได้รับรางวัลระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับจังหวัด รวมจำนวน 60 รางวัล ครูได้รับรางวัลครูผู้สอนดีเด่น และเป็นวิทยากรเผยแพร่ความรู้ระดับจังหวัดและเขตพื้นที่

* Received 17 December 2020; Revised 17 March 2021; Accepted 23 March 2021

การศึกษา โรงเรียนได้รับรางวัลระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับจังหวัด รวมจำนวน 7 รางวัล ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก และรูปแบบมีความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความถูกต้องครอบคลุม และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.18)

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารจัดการ, การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน, การบริหารจัดการ, โรงเรียนประถมศึกษา

Abstract

The Objective of this research were to create, to implement and to evaluate the management model for leveraging Internal Quality Assurance of Rachanuban school by research and development methodology 3 steps; 1) to create the management model by literature reviewing, the scholars interview, drafting the model and the models' feasibility assessment by 7 the academic experts. The data were collected by interviewing and questionnaires. 2) To implement the management model in 2562 school year by purposive sampling including 87 persons for the quality assurance committees for educational institution and 5 persons for internal quality assurance committee. The research tool was questionnaires 3) To evaluate the management model. The data was collected from 87 persons for the quality assurance committees for educational by questionnaire. The statistics used for data analysis were mean and standard deviation. The finding showed as follow: 1) The management model for leveraging Internal Quality Assurance of Rachanuban school, the Nan Primary Educational Service Area Office 1 consist of 6 elements; (a) Principle, (b) objectives, (c) quality educational elements (d) 5 steps of the management process (e) outputs and (f) success factors and the management model's feasibility in overall was the highest level. 2) The implement results the management model showed the self-assessment results according to educational standards, basic education level in overall was excellent, the students had academic achievement and desirable characteristic for the academic year 2019 higher than the target average, the students had received a total of 60 national, regional and provincial awards, the teacher got outstanding teacher award, and being lecturer for knowledge dissemination at provincial and educational areas, including the school has received a total of 7 national, regional and provincial awards 3) The management model

evaluation in feasibility standards, propriety Standards, accuracy Standards and utility standards were the highest level ($\bar{X}$ = 4.68, S.D. = 0.18).

Keywords: The Management Model, Internal Quality Assurance, Management, Primary school.

บทนำ

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีความเป็นสากล เป็นที่ยอมรับ และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน โดยการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และทักษะที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุขนั้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2546) การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยเน้นการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นคุณภาพและเป็นระบบ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2547) โดยมีกระบวนการดำเนินงานที่มีความสัมพันธ์กัน 3 ประการ คือ การพัฒนาคุณภาพ การติดตามตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินเพื่อรับรองคุณภาพ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ (จิตต์วิมล คล้ายสุบรรณ, 2556)

จากผลการติดตามการดำเนินงานและสถานการณ์เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและการประเมินคุณภาพภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ของการศึกษาระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2542 - 2558 และคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้สรุปไว้ในรายงาน เรื่อง “แผนปฏิรูปเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก” ไว้ว่า การประเมินคุณภาพการศึกษาทั้งในส่วนหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่กำหนดไว้ คือ ไม่สอดคล้องและส่งเสริมสอดคล้องกับความมุ่งหมาย หลักการและแนวทางการจัดการศึกษาตลอดจนบริบทในการจัดการศึกษาที่มีความแตกต่างกันและยิ่งไปกว่านั้นผลของการประเมินยังไม่ก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาเหล่านั้น (คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ, 2559) ในทางตรงข้ามกลับทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ได้แก่ ความไม่สอดคล้องกันของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและระบบประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก

ภาระงานและความพร้อมของบุคลากร ภาระด้านงบประมาณ ภาระงานด้านเอกสาร และคุณภาพของผู้ประเมิน (นเรศ สถิตยพงศ์, 2561)

ปัญหาดังกล่าวข้างต้น กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135 ตอนที่ 11 ก หน้า 3 เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2561 โดยให้สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อเป็นกลไกควบคุม ตรวจสอบการศึกษาของสถานศึกษา ให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่สังคม ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้แก่ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ประเมินและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยกำหนดผู้รับผิดชอบ ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม ติดตามผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา และนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) พัฒนาสถานศึกษาตามคำแนะนำอย่างต่อเนื่อง และให้ความร่วมมือกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามข้อเสนอแนะเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 ในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

การดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนราชานุบาลที่ผ่านมา โรงเรียนเป็นหนึ่งในสถานศึกษาที่ได้รับการพัฒนาสู่มาตรฐานสากล มีกระบวนการจัดการเรียนรู้เทียบเคียงมาตรฐานสากล และมีกระบวนการบริหารและการจัดการคุณภาพของสถานศึกษาด้วยระบบคุณภาพ โดยการวิเคราะห์สภาพปัญหา การกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจอย่างชัดเจน ดำเนินการพัฒนางานวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาโดยเชื่อมโยงกับชีวิตจริง จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางด้านวิชาชีพ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนดำเนินงานโครงการและกิจกรรมที่หลากหลายจัดการเรียนการสอนเน้นการปฏิบัติจริงเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและคงทนตามมาตรฐาน

และตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ และบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เพื่อให้ได้กรจัดการเรียนรู้และเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข โดยมีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำข้อมูลมาร่วมพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และสอนตามแผน และมีการวัดประเมินผลตามสภาพจริง และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจากการรวบรวม สรุปปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากล โดยการสังเคราะห์จากรายงานประจำปีของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2559 และรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของสถานศึกษาด้านการศึกษา พบว่า ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับดี แต่เมื่อพิจารณาถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เช่น คะแนนสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O - NET) ของโรงเรียน พบว่า 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก ผ่านเกณฑ์ไม่ถึงร้อยละ 55 ส่งผลให้โรงเรียนต้องปรับปรุงกระบวนการบริหารและการจัดการคุณภาพ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและให้นักเรียนมีผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้น และจากข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการจัดการศึกษา พบว่า สถานศึกษาควรพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ศิลปะ และภาษาต่างประเทศให้สูงขึ้น และควรวางแผนพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ควรสร้างความร่วมมือกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมให้มีการจัดหาวิทยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดกิจกรรมชุมนุม และควรพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนซึ่งมีอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์พร้อมอยู่แล้วให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนมากยิ่งขึ้น (โรงเรียนราชานุบาล, 2560)

การพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพและยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีแนวทางการบริหารจัดการหรือกระบวนการที่กำหนดวิธีปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอนที่ชัดเจนและปฏิบัติได้จริง โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งปัจจุบันรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีหลากหลายรูปแบบ แต่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการหรือสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชนในแต่ละชุมชนได้ เนื่องจากสถานศึกษาแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันทั้งด้านงบประมาณและบุคลากร รวมทั้งความร่วมมือของคณะกรรมการสถานศึกษาและการสนับสนุนจากชุมชนในเขตพื้นที่บริการ และการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และการให้ความช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2554)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อให้โรงเรียนราชานุบาลมีกรอบทิศทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในที่สอดคล้องกับสภาพบริบทของโรงเรียนและชุมชน และแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามประกาศ

กฎกระทรวง โดยเห็นว่าแนวคิดการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เป็นวิธีการบริหารที่มุ่งเน้นการวางแผนการดำเนินงาน การกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกลยุทธ์การดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม โดยผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนเพื่อให้กระบวนการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ และมีการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ผลสำเร็จของการดำเนินงานวัดจากตัวบ่งชี้ผลการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ ซึ่งแนวคิดการบริหารดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาบูรณาการร่วมกับแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามประกาศกฎกระทรวงและมาตรฐานการศึกษาในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนราชานุบาล เพื่อให้การดำเนินงานบริหารจัดการนำไปสู่พัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสร้าง ทดลองใช้ และประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนราชานุบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนราชานุบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์ แนวคิดการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ นโยบายการปฏิรูปการศึกษา การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กระบวนการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษา และแนวคิดหลักการบริหารที่เป็นกระบวนการ PDCA กฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 แนวคิดและทฤษฎีการบริหารคุณภาพสถานศึกษา ได้แก่ ทฤษฎีเชิงระบบแบบเปิด (Open system theory) แนวคิดทรัพยากรการบริหารจัดการ แนวคิดการบริหารคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management: TQM) และแนวคิดการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (RBM) และดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน เพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบ จากนั้นนำมาหาความสอดคล้อง ลักษณะร่วมและข้อสรุปร่วมกัน และยกยกรูปแบบพร้อมจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบ และนำเสนอร่างรูปแบบต่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการจัดประชุมประเด็นสนทนากลุ่มเพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบ เครื่องมือที่ใช้การวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

5 ระดับ ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งมีความตรงเชิงเนื้อหาเป็นไปตามเกณฑ์ IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป จากนั้นตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมินและดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนราชานุบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 1 มีขั้นตอนดังนี้ 1) ดำเนินการชี้แจงวัตถุประสงค์และรายละเอียดของการดำเนินงานและการจัดกิจกรรมตามรูปแบบแก่คณะกรรมการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2562 จำนวน 87 คน 2) ทดลองใช้รูปแบบตั้งแต่ 15 พฤษภาคม 2562 - 31 มีนาคม 2563 3) ติดตามและการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2562 จำนวน 5 คน 4) สรุปผลการดำเนินงาน ผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2562 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา ปีการศึกษา 2562 ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ครู โรงเรียนราชานุบาล ปีการศึกษา 2562 และผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ (พ.ศ. 2559 - ปัจจุบัน)

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนราชานุบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 1 ผู้วิจัยได้ประเมินรูปแบบ ใน 4 มิติ ได้แก่ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความถูกต้อง ครอบคลุม และความเป็นประโยชน์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ คณะกรรมการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2562 จำนวน 87 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมิน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พบว่า ข้อคำถามทั้ง 35 ข้อมีความตรงเชิงเนื้อหาเป็นไปตามเกณฑ์ IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป เก็บรวบรวมข้อมูล โดยแจกแบบประเมินจากนั้นตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมินและนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. รูปแบบการบริหารจัดการ เพื่อยกระดับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนราชานุบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 มี 6 องค์ประกอบซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ารูปแบบโดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนี้

องค์ประกอบ	รายละเอียด
1. หลักการ	การยกระดับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในด้วยวัฒนธรรมการทำงานเชิงคุณภาพ: รู้ทุกคน ทำทุกคน ทำทุกวัน
2. จุดมุ่งหมาย	การบริหารจัดการเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเป็นแบบอย่างได้
3. องค์ประกอบการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ด้านกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. กระบวนการบริหารจัดการ	- จัดเตรียมทรัพยากร (Resources) - มุ่งเน้นผลสำเร็จ (Achievable Oriented) - ปฏิบัติการร่วมกัน (Co - Operation) - ประเมินผลองค์รวม (Holistic Assessment) - ปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสถานการณ์ (Adapted)
5. ผลลัพธ์	- ผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน - ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา - ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ครู โรงเรียนราชานุบาล - ผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ (พ.ศ. 2559-ปัจจุบัน)
6. เงื่อนไขความสำเร็จ	1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน 2) ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานของครู 3) การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 4) คุณภาพของผู้เรียน

2. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนราชานุบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 พบว่า

2.1 โรงเรียนราชานุบาล มีผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2562 โดยรวมอยู่ในระดับดีเลิศ โดยมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มีคุณภาพระดับดีเลิศ มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มีคุณภาพระดับยอดเยี่ยม และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีคุณภาพระดับดีเลิศ

ตารางที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนราชานุบาล ปีการศึกษา 2562

กลุ่มสาระ การเรียนรู้	ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	ทักษะการอ่าน คิด วิเคราะห์และ เขียน	คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	สมรรถนะ ของผู้เรียน
ภาษาไทย	78.24	90.32	98.59	99.56
คณิตศาสตร์	78.06	90.23	99.30	99.33
วิทยาศาสตร์ (และเทคโนโลยี)	78.77	94.09	98.70	99.13
สังคมศึกษา	82.03	90.58	99.65	93.01
ประวัติศาสตร์	79.01	93.89	99.65	96.19
สุขศึกษาและพลศึกษา	81.76	98.83	99.31	100.00
ศิลปะ ดนตรี	82.47	98.67	100.00	99.84
งานอาชีพ (และเทคโนโลยี)	82.00	87.69	99.22	99.04
ภาษาอังกฤษ	76.32	93.05	95.71	94.84
เฉลี่ยรวม	79.85	93.04	98.91	97.88

2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา ปีการศึกษา 2562 พบว่า นักเรียนโรงเรียนราชานุบาลมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 79.85 ซึ่งสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 75 มีทักษะการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 93.04 มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 98.91 และมีสมรรถนะของผู้เรียน คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 97.88 ซึ่งสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 80 (ดังตารางที่ 2)

2.3 ผลที่เกิดขึ้นตามสภาพจริงกับผู้เรียน ครู โรงเรียนราชานุบาล ปีการศึกษา 2562 พบว่า 1) นักเรียนโรงเรียนราชานุบาลได้รับรางวัลหรือเกียรติบัตรในระดับประเทศ จำนวน 7 รางวัล ระดับภูมิภาค จำนวน 27 รางวัล และระดับจังหวัด จำนวน 26 รางวัล 2) ครูได้รับรางวัลครูผู้สอนดีเด่น เนื่องในวันครูแห่งชาติ ประจำปี 2562 รางวัลหรือเกียรติบัตร ครูผู้ฝึกสอน จำนวน 55 รางวัล และได้รับเชิญเป็นวิทยากรเผยแพร่ความรู้ระดับจังหวัด ระดับเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 3 โครงการ และ 3) โรงเรียนราชานุบาลได้รับรางวัลระดับประเทศ จำนวน 2 รางวัล ระดับภูมิภาค จำนวน 1 รางวัล และระดับจังหวัด จำนวน 4 รางวัล

2.4 ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ (พ.ศ. 2559 - 2563) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนราชานุบาล ด้านคุณภาพของผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก

	ด้าน	ระดับคุณภาพ
1	คุณภาพของผู้เรียน	ดีมาก
2	กระบวนการบริหารและการจัดการ	ดีมาก
3	กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ดีมาก

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนราชานุบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า โดยรวมมีความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความถูกต้องครอบคลุม และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.18)

รายการประเมิน	N = 87		ระดับการประเมิน
	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านความเป็นไปได้	4.68	0.26	มากที่สุด
ด้านความเหมาะสม	4.73	0.22	มากที่สุด
ด้านความถูกต้องครอบคลุม	4.64	0.20	มากที่สุด
ด้านความเป็นประโยชน์	4.67	0.24	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.68	0.18	มากที่สุด

อภิปรายผล

1. รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนราชานุบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) องค์ประกอบการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) กระบวนการบริหารจัดการ 5) ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนเตรียมทรัพยากร (Resources) ขั้นมุ่งเน้นผลสำเร็จ (Achievable Oriented) ขั้นปฏิบัติการร่วมกัน (Co - Operation) ขั้นประเมินผลองค์รวม (Holistic Assessment) ขั้นปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสถานการณ์ (Adapted) 5) ผลลัพธ์ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งเป็นรูปแบบที่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยรูปแบบดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นโดยยึดหลักการประกันคุณภาพการศึกษา คือ การสร้างความมั่นใจให้ผู้ใช้องค์กรหรือบริการทั้งทางตรงและทางอ้อมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนด เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานการศึกษาระดับต่าง ๆ มีการป้องกันไม่ให้เกิดผลผลิตหรือการบริการที่ไม่ได้คุณภาพ และมีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมในการทำงานเพื่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาโดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับหลักเกณฑ์และวิธีการการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 ที่กำหนดให้สถานศึกษา

สามารถออกแบบระบบการประกันคุณภาพภายในที่เหมาะสมได้ด้วยตนเอง โดยสร้างการมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เป็นไปตามภาระหรือพันธกิจจนมีความน่าเชื่อถือได้ ทำให้เกิดความมั่นใจ เป็นที่พึงพอใจ นำไปสู่การปฏิบัติจนเป็นวัฒนธรรมของคุณภาพในการจัดการศึกษา และสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคม ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) ซึ่งรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนราชานุบาล ทำให้ผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจนเกิดผลสำเร็จต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนร่วมกัน

2. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนราชานุบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า ผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2562 โดยรวมอยู่ในระดับดีเลิศ ที่เป็นเช่นนี้เพราะโรงเรียนราชานุบาลได้ดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นขั้นตอนจนเกิดคุณภาพ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลด้านคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับดีเลิศ โดยโรงเรียนได้ให้ความสำคัญกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อเกิดความร่วมมือในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นอย่างดี และสร้างความมั่นใจให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ด้านกระบวนการบริหารและจัดการ โรงเรียนได้มีการวางแผน ออกแบบกิจกรรมและดำเนินงานตามแผนที่เกิดจากการมีส่วนร่วม ใช้ผลการประเมินและการดำเนินงานที่ผ่านมาเป็นฐานในการพัฒนาให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ของโรงเรียน ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนส่งเสริมและพัฒนาครู และบุคลากรให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ มีการศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียน ออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่เป็นไปตามความต้องการของหลักสูตรและบริบทของโรงเรียน พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ใช้สื่อการเรียนรู้ ติดตามตรวจสอบและช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อพัฒนาและแก้ปัญหารายบุคคล และการประเมินผลจากสภาพจริงในทุกขั้นตอน ส่งผลให้คุณภาพผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษามีคุณภาพอยู่ในระดับดีเลิศ และมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เยาวทิwa นามคุณ และฤตินันท์ สมุทร์ทัย ที่พบว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการพัฒนาครูด้านความรู้ เทคนิควิธีการสอน การวัดประเมินผล และการทำวิจัยชั้นเรียน รวมถึงการบริหารจัดการโดยเน้นการมีส่วนร่วม การดำเนินการและติดตามผลตามวงจร PDCA และนำผลการประเมินติดตามมาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง พัฒนารูข้อมูลของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ส่งผลให้คุณภาพผู้เรียนดีขึ้น และการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น (เยาวทิwa นามคุณ และฤตินันท์ สมุทร์ทัย, 2559)

ผลที่เกิดขึ้นตามสภาพจริง พบว่า นักเรียนโรงเรียนราชานุบาลมีผลสัมฤทธิ์ทางการของผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา ปีการศึกษา 2562 ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียน ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านสมรรถนะในภาพรวมสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะโรงเรียนได้จัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับกลยุทธ์ของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับผู้เรียน และโรงเรียนยังได้จัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นและความต้องการของชุมชนจนมีผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับดีเลิศ พัฒนาการของค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติสูงกว่าทุกระดับในทุกวิชา ผู้เรียนมีความสามารถในการ อ่านและเขียน การสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ความสามารถในการคิดคำนวณ การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารได้ดี และมีความประพฤติด้านคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะตามที่สถานศึกษากำหนด สอดคล้องกับผลการวิจัยของศศิธร บัวทอง ที่ได้ดำเนินงานตามรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้สูงกว่าเป้าหมายที่วางไว้ (ศศิธร บัวทอง, 2556) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Arribas Díaz & Martínez - Mediano ที่พบว่าการจัดการคุณภาพในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในประเทศสเปน ช่วยให้เกิดกระบวนการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ทำให้โรงเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ได้รับการจัดอันดับอยู่ในระดับสูง สร้างการรับรู้และความพึงพอใจต่อผู้ใช้บริการ (Arribas Díaz, J.A. & Martínez - Mediano, C., 2018)

ผลที่เกิดขึ้นตามสภาพจริง พบว่า จากการบริหารจัดการตามรูปแบบ ส่งผลให้ 1) นักเรียนโรงเรียนราชานุบาลได้รับรางวัลหรือเกียรติบัตรในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับจังหวัด รวมจำนวน 60 รางวัล 2) ครูได้รับรางวัลและเกียรติบัตรครูผู้สอนดีเด่นและครูผู้ฝึกสอน จำนวน 55 รางวัล และได้รับเชิญเป็นวิทยากรเผยแพร่ความรู้ระดับ จังหวัด ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนได้รับรางวัลระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับจังหวัด จำนวน 7 รางวัล แสดงให้เห็นว่า กระบวนการบริหารจัดการ 5 ขั้นตอนของรูปแบบมีความเด่นชัด ครูมีความมุ่งมั่นทุ่มเทอุทิศตน มีความรู้ความสามารถ มีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ มีการปรับใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามบริบทของสถานศึกษา กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ ครูจัดการเรียนการสอนที่สร้างให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ได้ลงมือปฏิบัติจริง ฝึกทักษะกระบวนการคิด ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีการจัดการชั้นเรียนและจัดบรรยากาศในชั้นเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วม นอกจากนี้การดำเนินการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทำให้นักเรียนได้รับการเอาใจใส่ ได้แสดงความสามารถตามความถนัดและความสนใจ ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีความกล้าแสดงออก

สามารถอ่านออกและอ่านคล่อง รวมทั้งสามารถเขียนเพื่อการสื่อสาร และใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยเอง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นตามสภาพจริงทำให้คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนดีขึ้น และสร้างความพึงพอใจแก่ผู้เกี่ยวข้อง

ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ (พ.ศ. 2559 - 2563) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนราชานุบาล ด้านคุณภาพของผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้เพราะโรงเรียนมีกระบวนการบริหารและการจัดการที่เด่นชัดและเป็นระบบโดยมุ่งการบริหารจัดการเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้และครูได้รับสนับสนุนให้พัฒนาวิชาชีพผ่านการอบรม การเป็นวิทยากร และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ครูจัดการเรียนการสอนตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ การจัดกิจกรรมรักการอ่าน จัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิด การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จัดกิจกรรมในชั้นเรียนและบรรยากาศในชั้นเรียนแบบมีส่วนร่วม ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีสมรรถภาพทางกายและน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์ กล้าแสดงออก ร่าเริงแจ่มใส เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมตามที่สถานศึกษากำหนด อ่านหนังสือออกและอ่านคล่อง รวมทั้งสามารถเขียนเพื่อการสื่อสารได้ทุกคน และทั้งสามารถใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับผลการวิจัยของของ สมาน อัสวภูมิ ที่พบว่า การปฏิบัติงานตามรูปแบบการบูรณาการระบบการประกันคุณภาพภายใน ทำให้สถานศึกษาขึ้นพื้นฐานขนาดกลางผ่านการประเมินภายนอก รอบสามทั้ง 3 โรงเรียน (สมาน อัสวภูมิ, 2558) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุภัค พวงขจร และคณะ ที่พบว่า สถานศึกษาที่ดำเนินงานตามรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ทำให้คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (สุภัค พวงขจร และคณะ, 2561)

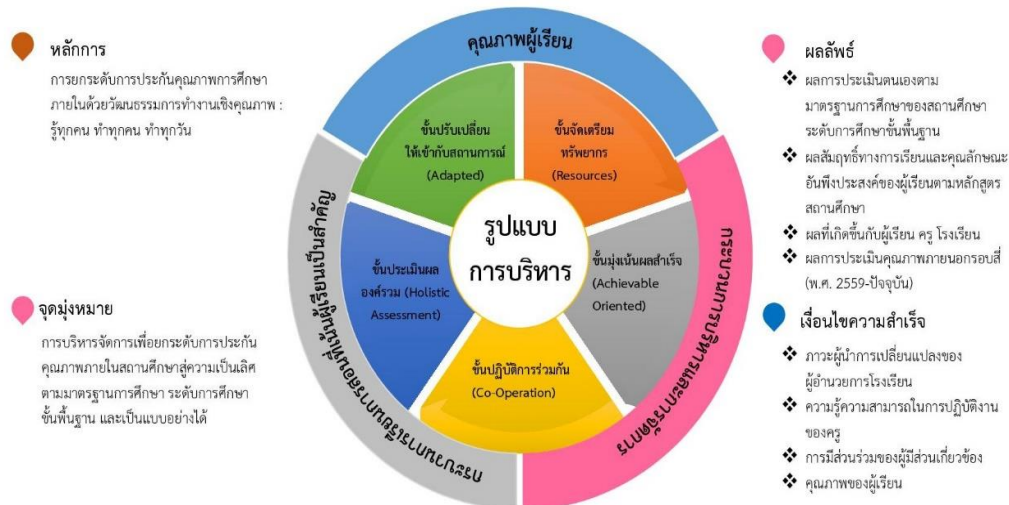
3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนราชานุบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า โดยรวมรูปแบบมีความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความถูกต้องครอบคลุม และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนราชานุบาลมีความต้องการรักษาระดับคุณภาพการศึกษาและมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้อยู่ในระดับที่ยอดเยี่ยมนั้นโรงเรียนและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนต้องทำงานอย่างมีหลักการเชิงระบบเพื่อให้เกิดคุณภาพของผู้เรียนอย่างแท้จริง และการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมโดยอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่มีส่วนได้เสียในองค์กรทางการศึกษาเพื่อสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้บรรลุสู่เป้าหมายสูงสุด รูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถอธิบายเป้าหมายและกระบวนการทำงานที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ สร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมายที่กำหนดดังจะเห็นได้จากผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง สอดคล้องกับแนวคิดการประเมินรูปแบบตามมาตรฐานที่

กำหนด ได้แก่ มาตรฐานความเป็นไปได้ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้อง ครบคลุม ทำให้ได้รูปแบบที่สามารถนำไปปฏิบัติจริง สนองต่อความต้องการของผู้ใช้ มีความเหมาะสม น่าเชื่อถือ และได้สาระครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการอย่างแท้จริง (วาโร เฟิงส์วีสต์, 2553) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ George, B.C. et al. ที่พบว่า คุณภาพ การศึกษาขึ้นอยู่กับคุณภาพของการประกันคุณภาพการศึกษา คุณภาพและความสามารถของ ครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอน และการดำเนินงานตามรูปแบบการประกันคุณภาพ การศึกษาและการปรับปรุงแก้ไขในทุกขั้นตอนทำให้คุณภาพการศึกษาดีขึ้น (George, B.C. et al., 2018)

องค์ความรู้ใหม่

ผลจากการวิจัยได้รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน โรงเรียนราชานุบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) องค์ประกอบการพัฒนา คุณภาพการศึกษา 4) กระบวนการบริหารจัดการ 5) ขั้นตอน 6) ผลลัพธ์ และ 6) เงื่อนไข ความสำเร็จ ดังนี้

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียน ราชานุบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

สรุป/ข้อเสนอแนะ

รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนราชานุบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) องค์ประกอบการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) กระบวนการบริหารจัดการ 5) ผลลัพธ์ และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ การทดลองใช้รูปแบบพบว่า ผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2562 โดยรวมอยู่ในระดับดีเลิศ คุณภาพผู้เรียนดีขึ้นโดยนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะในภาพรวมสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ นักเรียน ครู และโรงเรียนได้รับรางวัลหรือเกียรติบัตรในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับจังหวัด และผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ (พ.ศ. 2559 - 2563) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก โดยรูปแบบมีความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความถูกต้องครอบคลุม และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด สามารถอธิบายได้ว่ารูปแบบมีกระบวนการบริหารจัดการที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ สร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมายที่กำหนด ดังนั้นการขับเคลื่อนการยกระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและอยู่ในระดับยอดเยี่ยม ควรมุ่งเน้นการพัฒนาด้านคุณภาพของผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการอยู่ และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการเทียบเคียงสมรรถนะกับโรงเรียนอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกันที่มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับยอดเยี่ยม หรือมีผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการในระดับสูง โดยให้ความสำคัญกับการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และมีระบบบริหารงานที่เด่นชัดมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ องค์ความรู้ หลักฐานการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน และน่าเชื่อถือ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการบริหารที่มีประสิทธิภาพ และควรมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล และให้การสนับสนุนครูให้ได้รับการพัฒนาวิชาชีพผ่านการอบรม การเป็นวิทยากร ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป 1) ควรนำรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียน ราชานุบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ไปทดลองใช้กับสถานศึกษาอื่น และทำการวิจัยเปรียบเทียบประสิทธิภาพของรูปแบบดังกล่าว 2) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสบความสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยศึกษากรณีตัวอย่างจากสถานศึกษาที่มีผลการประเมินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษาในระดับยอดเยี่ยม

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา. สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ. (2559). รายงานของคณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา สภาขับเคลื่อน การปฏิรูปประเทศ เรื่อง แผนปฏิรูประบบการประกันคุณภาพ การศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- จิตต์วิมล คล้ายสุบรรณ. (2556). รูปแบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพสำหรับ สถานศึกษาขนาดเล็กจังหวัดสุพรรณบุรี. วารสารทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 7(2), 61-79.
- นเรศ สถิตยพงศ์. (2561). การประกันคุณภาพโรงเรียนยุคการศึกษาประเทศไทย 4.0 และ ศตวรรษที่ 21. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 46(3), 345-364.
- เยาวทิwa นามคุณ และฤตินันท์ สมุทรทัย. (2559). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการประกัน คุณภาพการศึกษาภายใน. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, 10(3), 55 - 67.
- โรงเรียนราชานุบาล. (2560). รายงานประจำปีของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2559. น่าน: กอง ทะเบียนโรงเรียนราชานุบาล.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2553). การวิจัยพัฒนารูปแบบ. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2(4), 1 - 15.
- ศศิธร บัวทอง. (2556). การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับกลุ่ม สาระการเรียนรู้ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ใน ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุษฎี บัณฑิต สาขาวิชาการทดสอบและวัดผลการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมาน อัสวภูมิ. (2558). รูปแบบการบูรณาการระบบการประกันคุณภาพภายในกับการบริหาร สถานศึกษาสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดกลาง. วารสารการบริหารศึกษาบั บัณฑิต, 15(3), 167 - 178.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). แนวทางการประเมินคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้น พื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2547). หลักเกณฑ์และวิธีการ ประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้น พื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2546). แนวทางการประกันคุณภาพในสถานศึกษา: เพื่อ พร้อมรับ การประเมินภายนอก. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.

- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2554). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สุภักดิ์ พวงขจร และคณะ. (2561). การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์. วารสารการวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชน (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 11(3), 115-129.
- Arribas Díaz, J. A. & Martínez - Mediano, C. (2018). The impact of ISO quality management systems on primary and secondary schools in Spain. *Quality Assurance in Education*, 26(1), 2-24.
- George, B. C. et al. (2018). Quality in Education – Approaches and Frameworks. *Ovidius University Annals. Economic Science Series*, 18(2); 199 - 204.